

Ög 94. Harstads ödekyrkogård, Väderstads sn.

Pl. 53, 55.

Litteratur: O. Montelius, Svenska runstenar om färder österut (i: Fornvännen 1914), s. 119; Anton Ridderstad, Östergötlands historia I (1914), s. 87; B. Cnattingi, Skrivelse till Riksantikvarien 9/9 1931, dnr 3564/31 (ATA); O. Frödin Brev till Riksantikvarien 7/2 1933, dnr 421/33 och 24/2 1934, dnr 901/34 (ATA).

Äldre avbildningar: E. Brate, Foto (ATA); A. Ridderstad, Foto a.a.; O. Frödin, Foto 1934, dnr 901/34 (ATA).

Runstenen står alltså kvar som på Brates tid i sydvästra delen av den forna kyrkogården. Då stenen lutade starkt, restes den på 1930-talet och sattes i en cementsockel, men tyvärr lades denna för lågt, så att när den numera sjunkit, ett par dm. av ristningens nederdel kommit att ligga under gräsytan. Cementkanten skär av ristningsytan alldeles intill slingans nedre linjer. Det är därför svårt att nöjaktigt avbilda hela stenen. Stenmaterialet är en rätt grov rödaktig granit, och särskilt den vänstra kantens runor äro mycket illa medfarna av vittring.

Inskrift:

: askata : auk : kuþmutr : þau : risþu : kuml : þ-ṣa : ifṭ¹³⁸ir : ulauk iar : buki : hapistaþum : an : uar :
 5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 55 60
 bunti : kuþr : taþr : i : kir¹³⁹kum
 65 70 75 80

»Åsgöta(?)¹⁴⁰ och Gudmund reste detta minnesmärke efter Oddlög(?) som bodde i Haddestad. Han var en god bonde, dog i (Grekland?).»

Till läsningen: Då Brate gör 23 till en binderuna av **t** och **þ**, synes han mig överdriva betydelsen av en ojämnhet uppe t.v. om hst. Runan är nog endast **þ**.¹⁴¹ Rungruppen 29—32 är svårt skadad av vitt-ring. 29 **þ** är tydlig, av 30 är ett kort stycke av hst bevarat som en fin skåra i radens mittre höjd, runan bör ha varit **i**, 31 kan vara övre delen av ett **s**, med mittstreckat bevarat. 32 läser Brate som **i**, jag tycker mig se bst till ett **a**. Brate läser den dödes namn **utluk**. Emellertid är 39 en hst med svaga tecken till bst

upptill t.h., alltså — så även i B 886 — snarast ett **l**, och över 40 ser jag en rätt tydlig bst till ett **a**. Namnet förefaller mig böra läsas **ulauk**. Det må betonas, att Brates läsning är framställd i vag form: om 39 säger B., att *Bautil* här läser **l** men att runan »kanske kan förmodas vara **t**» samt att »den har utseende av ett högst osäkert **r**». Om 40 säger B., att runan »synes egentligen som **þ** men kan ju ock läsas **l**»¹⁴². Vansktigt att läsa är även sista ordet. Brate räknar här med ett **kirki**um, *Bautil* har **kirki**. Vad runan 79 beträffar, har den upptill t.v. en skåra, i vilken en bst till ett **m** kan ha legat, men som runan nu står där, är den ett **k**. 80 är en hst utan tecken till bst, alltså **i**, 81 framstår för mig — såsom för *Bautils* tecknare — som ett klart **a**, och utanför radslingan är det överhuvudtaget ytterst svårt att identifiera runorna, som avsluta ordet. Vad jag tycker mig se i sned kvällsbelysning, är **kum**.

Plansch 55b. Ög 94. Harstads ödekyrkogård, Väderstads sn. Foto Nordén 1946. [Vid bilden skriver Wessén: »Fotot icke bra. Ger på viktiga punkter ingen ledning. Borde helst göras om.»]

¹³⁸ Wessén skriver i marginalen: Varför just denna runa underprickad? Jfr 34 f, 38 u

¹³⁹ Wessén skriver ett frågetecken i marginalen. Därutöver skriver han: Kan icke r. 81 vara r, delvis med begagnande av ornamentslinjen? (Olämplig retusch på fotot!)

¹⁴⁰ Wessén skriver, utöver ett frågetecken inom parentes, i marginalen: Åskatla?

¹⁴¹ De båda här inledande meningarna har Nordén skrivit sist under »Till läsningen». I utgåvan har textpartiet sorterats in i sitt sammanhang.

¹⁴² Wessén skriver i marginalen: Kan r. 42 vara f?

Plansch 53b. Ög 94. Harstads ödekyrkogård, Väderstads sn. Foto Nordén 1946. [Vid bilden skriver Nordén »Altern. bild. Tag den fotografiskt lämpligaste!« Jansson skriver 1947: Duger ej.]

Plansch 53b. Ög 94. Harstads ödekyrkogård, Väderstads sn. Foto Nordén 1946. [Vid bilden skriver Nordén »Alternativ bild! Helst denna!« Jansson skriver 1947: Duger ej.]

Detta dokument ingår i en digital utgåva av Arthur Nordéns supplement till Erik Brates Östergötlands runinskrifter. Manuset avslutades 1947 och var tänkt att tryckas 1948. Utgåvan publiceras fritt tillgänglig på Internet.

Texten innehåller inte nyare litteraturreferenser än 1947 och tar ingen hänsyn till modern runforskning och måste därför användas med reservationer. Utgåvan är ännu preliminär och kan komma att revideras. Hittar du felaktigheter är du välkommen att meddela dessa till utgivaren på nedanstående e-postadress.

Utgivare: Jan Owe

Kontakt: runor@gamlebo.se

Senast ändrad 2022-11-20